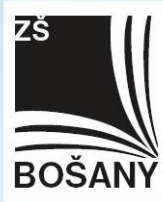

Školák

Pracujeme, tvorme, vymýšľajme

jeseň/zima

2022

OBSAH

Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice	2
Jazykový a literárny kvíz	3 - 5
Básne na tému jeseň.....	6 - 7
Informačné letáky s portrétmi autorov	8 - 11
Ilustrácie k básňam.....	12 - 13
Vianočné cinquainy.....	14 - 15
Zábavné úlohy na zimné dni.....	16 - 17
Vianočné antistresové omal'ovánky	18 - 20

Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice

V pondelok, 24. októbra sa pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc naša škola zapojila do 18. ročníka celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice. Zo žiakov 5. – 9. ročníka sme vytvorili šesť súťažných

tímov, ktoré museli prejaviť svoju kreativitu pri tvorení názvu tímu a jeho označení. Vymysleli takéto názvy tímov:

1. Magické čítankovo

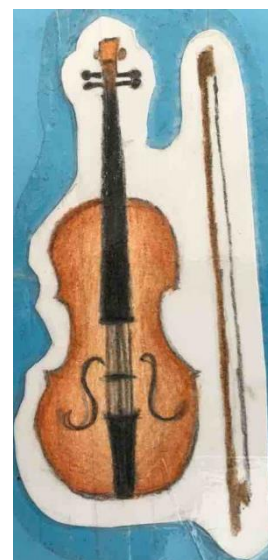
2. TAJOMNÉ ČITATELKY

3. Knihomol'ky

4. Štúr spoza knižníc

5. Na stope so Sherlockom

6. Medzi riadkami Hviezdoslava

Pozrite si ukážky pekných menoviek, ktoré si jednotlivé tímy vymysleli.

Jazykový a literárny kvíz

Otestujte sa spolu s nami, čo si pamätáte z hodín slovenského jazyka a zistíte, aké sú vaše jazykové či literárne schopnosti!

1. Aký umelecký prostriedok predstavuje slovné spojenie *oči maľované a žalostné*?

- a) metafora
- b) epiteton
- c) personifikácia
- d) prirovnanie

2. V ktorej obci pôsobil básnik Samo Chalupka celý život?

- a) Mýto pod Ďumbierom
- b) Hronec
- c) Horná Lehota
- d) Čierny Balog

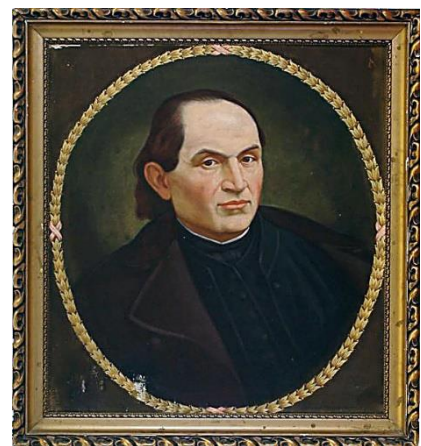

3. Označ rad, v ktorom sa nenachádzajú slová patriace k rovnakým slovným druhom.

- a) Farba, mesiac, počítač, vlastnosť, čítanie
- b) Námesačný, tichý, vtipný, hanblivý, skromný
- c) Dobre, pekne, ukážkovo, včas, ranný
- d) Maľovať, odpočítala, vrátil, bude musieť, vráť

4. Aké je vlastné meno básnika Andreja Sládkoviča?

- a) Ondrej Braxatoris
- b) Ján Botto
- c) Ján Čietek
- d) Andrej Braxatoris

5. Balada je:

- a) Smutný príbeh s tragickým záverom
- b) Smutný príbeh so šťastným koncom
- c) Príbeh o svätom s tragickým koncom
- d) Vymyslený príbeh so šťastným koncom

6. Ktorý autor nepatrí do klasicizmu?

- a) Ján Hollý
- b) Ján Kollár

c) Anton Bernolák

d) Ján Smrek

7. V ktorom storočí písal P. O. Hviezdoslav?

a) 18. storočie

b) 19. storočie

c) 20. storočie

d) 21. storočie

8. V ktorej možnosti nie je pravopisná chyba?

a) Žiaci sú úžasní a veľmi sústredený.

b) Hubári s plnými košíkmi sú spokojní.

c) Autory sa stretli na krste novej knihy.

d) Najväčšími vajcami sa pýšia pštrosoy.

9. Ktoré slovo nepatrí medzi spisovné slová?

a) hranolky, prádlo

b) pokoj, členok

c) lízanka, bielizeň

d) hlupák, chyba

10. Literárny žáner, v ktorom vystupuje veľké množstvo postáv a obsahuje viacero dejových línií sa nazýva:

a) bájka

b) legenda

c) román

d) poviedka

11. Na obrázku vidíme:

a) Janka Kráľa

b) Janka Matúšku

c) Janka F. Rimavského

d) Jána Bottu

12. Ľudovít Štúr mal slovanské meno:

a) Miloslav

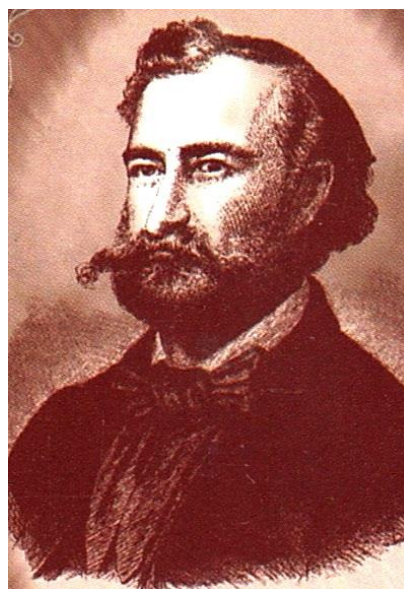
b) Radoslav

c) Velislav

d) Levoslav

13. Spisovná slovenčina vytvorená Ľ. Štúrom bola uzákonená v roku:

a) 1787

- b) 1743
- c) 1843
- d) 1943

14. Kto bol najstarší?

- a) Ľudovít Štúr
- b) Ján Kollár
- c) Ján Smrek
- d) Daniel Hevier

15. Ktoré slovo je spisovné a správne napísané?

- a) súčasťný
- b) ďalší
- c) mädzi
- d) kozub

16. Čo nie je literárnym druhom?

- a) epika
- b) lyrika
- c) báseň
- d) dráma

17. Čo vidíme?

- a) DAB
- b) SND
- c) SNG
- d) SAV

18. Rodisko Ľ. Štúra je v:

- a) Bratislave
- b) Modre
- c) Uhrovci
- d) Bánovciach nad Bebravou

19. Aký hrad je na obrázku?

- a) Topoľčiansky hrad
- b) Revište
- c) Hrušov
- d) Korlátko

20. Aké nárečie ovláda

p. uč. Šprochová?

- a) trnavské
- b) oravské
- c) záhorské/záhorácke
- d) dolnotrenčianske

Správne odpovede: 1 b, 2 c, 3 c, 4 d, 5 a, 6 d, 7 c, 8 d, 9 a, 10 c, 11 d, 12 c, 13 c, 14 b, 15 d, 16 c, 17 b, 18 c, 19 d, 20 c.

Básne na tému jeseň

Jeseň je obdobie plné farieb a inšpiratívnych dní. Povzbudzuje ľudí k zaujímavým nápadom, ale aj k spoznávaniu jesennej prírody. Žiaci mali na tému jeseň vymyslieť básne, ktorá bude pozostávať zo 16 veršov, rozdelených do štyroch 4-veršových strof. Ich úlohou tiež bolo pokúsiť sa dodržiavať pravidelné rýmy. Prečítajte si, aké pekné básne vytvorili.

FAREBNÁ JESEŇ

Listy farebné zo stromov padajú,
na zemi pestré dielo vytvárajú.

Vietor sfúka z konárov listy,
koruny im pekne čistí.

Jeseň je ako pieseň nádherná,
pod nohami ako dúha farebná.
Do očí ľuďom udierajú farby jesene,
je to ako vietor, ktorý pomedzi listy veje.

Keď na jeseň spadne kvapka šťastia,
všetky stromy potešia sa.

A potom nový deň príde,
so slnečnými lúčmi posledný bude.

Babie leto sťa pavučina vo vlasoch
ligoce sa ako kvapky v slnečných lúčoch.

Prináša posledný úsmev v tvári,
jeseň odíde a úsmev sa ochladí.

JESENNÁ PRÍRODA

Jeseň, to je obdobie krásne,
obdobie pekné, obdobie básne,
zmizne zeleň z listov, stromov,
zo školy, z práce idú všetci domov.

Múdrosť tohto času je veľká,
v pozadí nám hrá pekná znelka.
Táto pieseň v horách hrá:
Nebojte sa! Nie je taká zlá!

Kvitne niečo? Ver, že nie,
všetko ihneď zahynie.
Všetci sa trápia s hrabaním lístia:
Pohrab ho aj ty! Starší si to uctia.

Potok tečie krásne a pokojne,
majú to radi všetky jelene.
Padnú nám na hlavu zrelé gaštany,
fúka nám vietor jemný, jesenný.

JESEŇ ZA OKNAMI

Vonku sa nám strieda dážď,
nahodím si nový plášť.

Vonku krásne lístie padá,
každá babka ho má rada.

Jeseň je obdobie gaštanov,
Ktoré padajú zo stromov.
Každé dieťa zbiera ich,
Koláče si robia z nich.

Jeseň je tajomstvo krásy,
každý človek s ňou zápasí.
Lístie padá na vlasy,
každý deň sa nahlási.

Jesenné prázdniny idú k nám,
leto zatvára sa nám.
Kvapky šťastia padajú,
pavučinky lietajú.

ČARO JESENNÝCH MESIA COV

Jeseň, ty krása našej zeme,
tvoju farebnosť my milujeme.

Každé ráno okolo nás lietajú unáhlené lastovičky,
zo stromov už opadávajú pestrofarebné lístočky.

Jeseň, ty krása našej zeme,
v septembri do nej vhpuneme.
Tašky do školy nosíme,
učiteľom veľké starosti robíme.

Jeseň, ty krása našej zeme,
októbrom s tebou pokračujeme.
Vtedy starším ešte viac pomáhame,
úctu si k nim s láskou budujeme.

A čo je to jeseň?
Sychravý a chladný čas ako táto pieseň?
Už sa pomaly kráti,
za rok sa nám opäť vráti.

Informačné letáky s portrétmi autorov

Počas dňa knižníc dostali žiaci za úlohu vyhľadať na internete informácie o osobnosti, podľa ktorej je pomenovaná Bošianska ulica a vytvoriť informačný leták, v ktorom budú základné údaje zo života autora a zaujímavosti o tom, kde pôsobil a aké miesta sú s ním spojené. K úlohe pristúpili všetci veľmi kreatívne, a tak Vám z ich prác prinášame niekoľko ukážok.

Ludovít Štúr

Skromný život:

- narodil sa 28. 10. 1815 v Uhrovci
- rodičia: otec Samuel Štúr a matka Anna Štúrová
- susedníci: Karol, Samuel, Karolína, Janko
- po smrti jeho brata Karola sa presťahoval do Modrej, kde sa staral o deti jeho brata
- 12. 1. 1856 v Modrej sa postrelil na poliačke a umrel

Vzdelanie:

- nákladné vzdelanie získal od svojho otca
- v roku 1827 odišiel študovať na gymnázium do Rače
- v. 1829 študoval na evanjelickom gymnázium v Bratislave

Miesta spojené s Ľudovítom Štúrom:

- Bratislava,
- Modra,
- Uhrovec,
- Štúrovo.

Ľstky:

- rodka Štúrčička

Diela:

- & prózou slovenskej, Peči a slaba, Slovná maňa, Nauka reči slovenskej
- v roku 1843 uzáložil spisovnú slovenčinu na fare v Hlohovom, spolu s Jozefom a Ľubanom

Pôsobenie:

- učil na evanjelickom gym. v Bratislave
- pôsobil v spolke Šebín a Delvan
- vydával Slovenské národné noviny a lit. prílohu Časť kábriánski

Nábřežie L. Štúra

Ľudovít Štúr

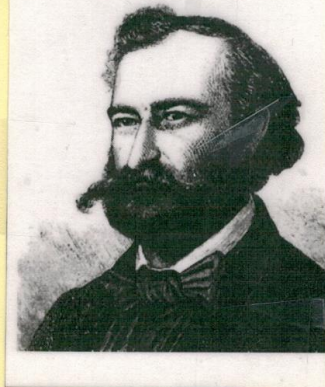
ULICA JÁNA BOTTU

(1829 - 1881)

životopis

- o narodil sa vo Tyzom Thálniku
- o rodičia: Juraj Bott a Katarína
- o pochádza z roľníckej rodiny
- o ^{mal}malý jedného zvrodenca
- o vzdelanie: 1843-1847 Evanjelické lýceum, Zevocá
- o 1847-1851 zemeveďské inžinierstvo na polytechnike

Ulica Jána Bottu

literárna kariéra

- o pseudonym Janko Maginhradský
- o najmladší šévkorec
- o čerpal z ľudovej poézie
- o prispieval do literárnych časopisov Sokol a Orol
- o Diela: písal básne, balady, ľudové porekdi
- o preklady: Žltá táha, Imre Jánosikora Lucijny sdelcik
- o najvýznamnejšie dielo: Imre Jánosikora
- o patril do romanbiermu

zaujímavosti

- o zapájal sa do národno-kultúrnych pohybov
- o bol zakladateľom Matice slovenskej - spoluzakladateľ
- o patril k šévkorecom
- o prekladal zo slovenskej poézie a maďarciny
- o 1860-1870 pôsobil v Bánskej Thia mici, kde vykonával komasačné práce

JANKO KRÁČ

Bol slovenský národný kaditeľ, predstaviteľ romántizmu.

NARODENIE: 24. apríl 1822

Liptovský Mikuláš

ŠTÚDIUM:

Základná škola v Liptovskom Mikuláši, Gynázium v Šajovskom Ľemeriňovom v Levoči, evanjelické lýceum v Bratislave, evanjelické lýceum v Kežmarku.

RODINA:

Narodil sa v rodine mäsniara a kráľovníka Jána Kráča dičaře Kráčaovej. Za matku mal Máriu Podhradňovú a mal štyri troch synov a dcéry. Mal troch súrodencov a jednu nevestnú sestru Máriu.

Patrí mu priateľstvo

„NAJREVOUČNEŠÍ“

bol vidieť, keď väznený
chválil hodaj sám

Ľudovít Štúr.

JANKO KRÁČ

ZAUJÍMAVOSŤ:

Janko Kráč bol povdžovný za najpútavejšieho básnika štáupskej generácie. Prežili ho divný Janko. Jeho detstvom bol inšpirovaný básnik Zoltánov pamäť vo Vólhy a divný Janko. Pome hovdny je po nom a jpatk v Bratislave a jeho tvor je vyznačená nahnovej zberateľskej Oeuvovej polnkove.

ÚMRTIE:

Zomrel 23. mája 1876 (54) na následky nákazy týfusom. Jeho pozostatky sú v Národnom cintoríne v Martine

Ulica Janka Kráľa

Ján Kráľ

Andrej
Sládkovič
1820-1872

Ilustrácie k básňam

JÁN SMREK

PIESEŇ

Chcel by byť takým radostným,
vieš,
že keby si mi nazrela
v hĺbinu srdca,
videla by si v ňom
maškarný ples.

Lebo som medzi tisícimi
poznal ťa jednu jedinú,
som teda princom, ktorý slávi
sviatočnú svoju hodinu.

Zatváram svoje oči, som
oslnený tým prevrpením:
si takou krásnou!
Anjelom,
mnou predsa dosaženým.

Za všetky tvoje dary
čo by ti dal — krem radosti,
ktorá sa v mojom srdci zmieta,
ty, v penách morských zrodené
rozkošné zlatovlasé dieťa?
Hľa, tu je obchod kvetinársky:
kúpim ti ružu krvavú
za prvý tvoj bozk čistej lásky.

OKTÓBER

Po jednej októbrovej noci
všetky nádhery zemegule
sa pochytili za ruky,
rozbehli sa
cez vršky, kopce, cez lúky
do parkov, záhrad, do lesa
a zvolali:
maliari sveta, spojte sa!

Piktori aktov, portretisti,
expres- a impresionisti,
kubisti
zobrali sebou všetky
farby, paletu, štetky
a odhodlaní, veselí
vykročili
na plátna vziať tie nádhery.

Zastali na úbočí:
jas fárb im slepil oči —
vydali víťazný ryk,
pretiahli rukou vlas svoj hustý
a vzali štetce medzi prsty.

V extáze zapláli im zraky
pri maľovaní hory,
keď nanášali štetcami
v duchu modernej svojej školy
veliké žlté fľaky.

Lež nádher výška závratná
nezostúpila na plátna.

Les nezaskvel sa majestátne
na biednom maliarovom plátne
a padajúce jeho zlato
snáď,
až rozplače sa Listopad,
zapadne v blato.

Tesklivej irónie hlas
ozval sa z korún starých stromov:
maliari, choďte domov! . . .

Vianočné cinquainy

Žiaci siedmeho ročníka dostali na hodine literatúry za úlohu vymyslieť cinquain (čítaj senkén). Je to lyrická básnická forma, ktorá pochádza z francúzštiny a pozostáva z piatich veršov. Má presné zadanú tému a tvorí stručnú a jasne vyjadrenú myšlienku. Musí obsahovať tieto časti:

1. verš – umelecké, zvláštne podstatné meno
2. verš – 2 prídavné mená (aké vlastnosti má podstatné meno v 1. verši)
3. verš – 3 slovesá (súvisiace s podstatnými menom v 1. verši)
4. verš – 4 slová (pekná myšlienka k téme)
5. verš – podstatné meno (musí metaforicky súvisieť s 1. veršom)

Takéto cinquainy vytvorili siedmaci na tému **Vianoce:**

Vianoce

tiché, teplučké
spájajú, milujú, rozžiaria.

Vianoce sú lásky čas.

Pokoj.

Lenka Vlčková, 7. A

Vianoce

biele, čarovné
spájajú, objímajú, potešujú.

Hladia nás po duši.

Pompézne!

Janka Vlčková, 7. A

Ďalšou témou cinquainov bola **rodina:**

Otec

milosrdný, pracovitý
pomáha, chráni, miluje.

Je vždy len jediný.

Láska!

Hana Bielichová, 7. B

Dedo
starostlivý, milujúci
chráni, trestá, odmeňuje.
Je svetlom v tme.
Vždy!
Dominika Balážová, 7. B

Mama
láskavá, pracovitá
ľúbi, chráni, obetuje sa.
Mama je stroj na lásku.
Radosť.
Alexej Kollár, 7. A

Mama
trpezlivá, hrdá
pomáha, chráni, miluje.
Je prístav v núdzi.
Istota!
Matúš Petrikovič, 7. B

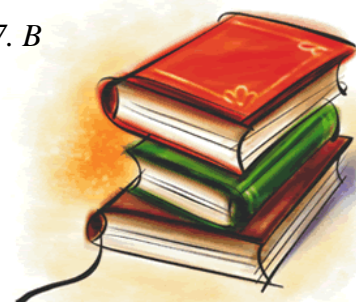
Dedko
láskavý, spoľahlivý
zabaví, sľúbi, dodrží.
Navždy v srdciach našich.
Nezabudnem!
Zoja Bielichová, 7. A

Dedko
dobrosrdečný, láskavý
pomáha, lieči, zabáva.
Jeho srdce je liekom.
Vždy!
Veronika Duranziová, 7. B

Niektorí žiaci písali aj cinquainy na vlastnú tému:

Človek
rozumný, múdry
rozmyšľa, pomáha, žije.
Nech žije človek večne!
Život.
Dávid Ondruš, 7. A

Kniha
čarovná, dojemná
rozveselí, upokojí, naučí.
Vyčarí úsmev na tvári.
Múdrost'!
Tamara Husárová, 7. B

Zábavné úlohy na zimné dni

Vianočná osemsmierovka – Nájdite slová, ktoré súvisia s Vianocami. Písmenká, ktoré zostanú nevyčiarknuté, tvoria tajničku.

H	E	N	S	T	R	O	M	V
E	S	A	T	E	L	E	É	O
V	N	I	R	A	N	I	Í	B
E	O	K	O	L	Á	Č	Ú	L
O	L	E	M	I	C	I	C	Á
D	A	R	Č	E	K	L	N	T
A	D	Z	E	I	V	H	E	K
E	!	Š	K	O	R	I	C	A

KOLÁČ, OBLÁTKA, SANE,
SNEH, HVIEZDA, IMELO,
STROM, STROMČEK, IHLIČIE,
DARČEK, CENCÚĽ, ŠKORICA

Sudoku – Dopln do prázdnych políček čísla od 1 po 9 tak, aby sa v stĺpci, riadku ani v štvorci neopakovali.

		3	1	6				4
							9	
5	2	8						
	5	1		2	6	8		
				7				
		4	3	5		7	6	
						6	2	8
	6							
1				8	2	4		

	7	8		2				
			3					1
					8		9	7
1		5			9			4
4			5				6	8
3	4		2					
9					5			
				9		1	2	

Vianočné hádanky – Z básne uhádnite, o akú zimnú či vianočnú vec ide.

1. Zo strechy sa na nás smeje,
a keď slnko zasvieti, už ho nie je.

Veľmi má rád mráz,
čo je to? Háďaj iba raz.

2. Padajú potíšku,
spadnú aj na líšku.
Už je z nich biely kraj,
čo je to? Premýšľaj.

3. Lesklý obal sladkosť zdobí,
na stromčeku šuchot robí.
Zboka nabok sa tam kýva,
plno bruško po nej býva.

4. Nie je to plameň,
zato nás páli.
Menej nás páli,
keď máme šály.

5. Celý byt ňou rozvoniava
a nie je to ranná káva.
Na Vianoce vždy sa varí,
budeme z nej všetci zdraví.

6. V kúte izby žiari, bliká,
poháňa ho elektrika.
Tíško čaká na darčeky,
nech poteší dobré deti.

Odpovede: 1. cencúľ, 2. snehové vločky, 3. salónka, 4. kapustnica, 5. vianočný stromček

Zdroj: www.funmagazin.sk

Vianočné antistresové omaľovánky

